

Grondwettelijk Hof

**PERSBERICHT
ARREST 75/2021**

De opheffing van rechtswege van de Waalse lokale beleidsontwikkelingsplannen die dateren van vóór 1962 schendt de richtlijn 2001/42/EG betreffende de beoordeling van de gevolgen voor het milieu van bepaalde plannen en programma's

Sinds de inwerkingtreding van het Waalse Wetboek van Ruimtelijke Ordening (WWRO) op 1 juni 2017, zijn de gemeentelijke plannen van aanleg (GPA's) die op die datum van kracht waren, lokale beleidsontwikkelingsplannen (LBOP's) geworden. Het WWRO voorziet in een mechanisme van opheffing van rechtswege van de LBOP's (de vroegere GPA's) die werden goedgekeurd vóór 22 april 1962 en die na die datum niet zijn herzien, zonder dat die opheffing onderworpen is aan een voorafgaande milieubeoordeling. Het Hof oordeelt dat die opheffing van rechtswege strijdig is met het gelijkheidsbeginsel, in samenhang gelezen met de richtlijn 2001/42/EG betreffende de beoordeling van de gevolgen voor het milieu van bepaalde plannen en programma's. Volgens het Hof is de richtlijn van toepassing op de opheffing van een LBOP, zelfs wanneer dat LBOP is aangenomen vóór de inwerkingtreding van de richtlijn. Opdat de ontstentenis van een milieubeoordeling voorafgaand aan de opheffing van rechtswege van de betrokken LBOP's toelaatbaar zou zijn, zou die opheffing slechts betrekking mogen hebben op een « klein gebied op lokaal niveau » of zou zij slechts als « klein » mogen worden beschouwd, en zou zij geen aanzienlijke milieueffecten mogen hebben. Het Hof oordeelt dat het Waalse Gewest niet aantoont dat alle LBOP's die worden beoogd door de opheffing van rechtswege, aan die voorwaarden voldoen.

1. Context van de zaak

Sinds de inwerkingtreding van het Waalse Wetboek van Ruimtelijke Ordening (WWRO) op 1 juni 2017, zijn de gemeentelijke plannen van aanleg die van kracht waren op die datum, lokale beleidsontwikkelingsplannen geworden. De opheffing ervan is voortaan onderworpen aan de regels die gelden voor de opheffing van lokale beleidsontwikkelingsplannen, die in principe de verplichting opleggen om vooraf de milieueffecten van een dergelijke opheffing te beoordelen. Artikel D.II.66, § 4, van het WWRO wijkt echter af van dat beginsel. Bij ontstentenis van een beslissing tot behoud die wordt genomen door de gemeenteraad binnen een termijn van twaalf maanden na de inwerkingtreding van het WWRO, worden de lokale beleidsontwikkelingsplannen (vroegere gemeentelijke plannen van aanleg) die zijn goedgekeurd vóór 22 april 1962 en die niet zijn herzien na die datum, van rechtswege opgeheven. Die opheffing is niet onderworpen aan een voorafgaande milieueffectbeoordeling.

In juni 2019 beslist het gemeentecollege van Gerpennes een stedenbouwkundige vergunning toe te kennen voor de constructie van een appartementsgebouw gelegen binnen de omtrek

van een lokaal beleidsontwikkelingsplan dat een vroeger gemeentelijk plan van aanleg van 1956 is. De toekenning van de vergunning wordt onder meer gemotiveerd door het feit dat dit lokaal beleidsontwikkelingsplan, waarmee het betrokken project eerder onverenigbaar was verklaard, voortaan is opgeheven van rechtswege, met toepassing van artikel D.II.66, § 4, van het WWRO. Twee burens stellen tegen die vergunning een beroep tot nietigverklaring in bij de Raad van State. Zij doen gelden dat de opheffing van het lokaal beleidsontwikkelingsplan de procedure die is bepaald in de richtlijn 2001/42/EG betreffende de beoordeling van de gevolgen voor het milieu van bepaalde plannen en programma's, in acht had moeten nemen. De Raad van State stelt het Hof bijgevolg een vraag over de bestaanbaarheid van artikel D.II.66, § 4, van het WWRO met het beginsel van gelijkheid en niet-discriminatie (artikelen 10 en 11 van de Grondwet) en het recht op de bescherming van een gezond leefmilieu (artikel 23 van de Grondwet), in samenhang gelezen met de richtlijn 2001/42/EG.

2. Onderzoek door het Hof

Het Hof oordeelt in de eerste plaats dat een lokaal beleidsontwikkelingsplan een plan of een programma is in de zin van de richtlijn 2001/42/EG. De procedure tot opheffing van rechtswege van een lokaal beleidsontwikkelingsplan valt dus in principe binnen de werkingssfeer van die richtlijn, ook al is dat plan aangenomen vóór de inwerkingtreding van die richtlijn.

Het Hof merkt vervolgens op dat de procedure tot opheffing van rechtswege van lokale beleidsontwikkelingsplannen, zoals bepaald bij artikel D.II.66, § 4, van het WWRO, geen milieubeoordeling omvat in de zin van de richtlijn 2001/42/EG. Die vaststelling volstaat echter niet om te besluiten dat de richtlijn geschonden is. Indien de opheffing van rechtswege slechts betrekking heeft op een « klein gebied op lokaal niveau » of wordt beschouwd als « klein », dient zij immers niet noodzakelijk te worden onderworpen aan een milieubeoordeling voor zover het Waalse Gewest daarenboven aantoonde dat de opheffing geen aanzienlijke milieueffecten kan hebben. Daartoe zou het Waalse Gewest een « onderzoek per geval » moeten voeren en/of « soorten » lokale beleidsontwikkelingsplannen die aan die kenmerken beantwoorden moeten specificeren, rekening houdend met de relevante criteria van bijlage II van de richtlijn 2001/42/EG en na raadpleging van de betrokken instanties.

Het Hof stelt vast dat artikel D.II.66, § 4, van het WWRO de bevoegde overheden niet machtigt om na te gaan of de beoogde lokale beleidsontwikkelingsplannen aanzienlijke gevolgen kunnen hebben voor het leefmilieu, zodat zij niet kunnen overgaan tot een « onderzoek per geval ».

Het Hof oordeelt dat niets toelaat aan te nemen dat alle lokale beleidsontwikkelingsplannen beoogd in artikel D.II.66, § 4, van het WWRO het gebruik van kleine zones op lokaal niveau bepalen of kleine wijzigingen aanbrengen in andere plannen en programma's. Het Hof wijst erop dat de Waalse decreetgever wel in een dergelijk onderzoek heeft voorzien voor andere lokale beleidsontwikkelingsplannen. Niets geeft aan dat de lokale beleidsontwikkelingsplannen beoogd in artikel D.II.66, § 4, van het WWRO in grotere mate betrekking zouden kunnen hebben op kleinere geografische gebieden of minder grote wijzigingen zouden kunnen bevatten dan andere lokale beleidsontwikkelingsplannen. De Waalse decreetgever heeft wel rekening gehouden met het hiërarchisch geheel van de verschillende plannen inzake ruimtelijke ordening, maar heeft niet getracht te bepalen of de andere toepasselijke plannen het voorwerp hadden uitgemaakt van een milieubeoordeling en heeft geen rekening gehouden met de interacties tussen de lokale beleidsontwikkelingsplannen die van rechtswege zijn opgeheven en de andere plannen. De Waalse decreetgever heeft daarnaast geen rekening gehouden met enig ander criterium dat wordt opgesomd in bijlage II van de richtlijn 2001/42/EG, met uitzondering van de orde van grootte en het ruimtelijk bereik van de effecten. Ten slotte blijkt

uit de parlementaire voorbereiding niet dat de parlementsleden over de adviezen van de betrokken instanties beschikten. Het Hof besluit eruit dat de Waalse decreetgever niet ervan kon uitgaan dat de in artikel D.II.66, § 4, van het WWRO beoogde lokale beleidsontwikkelingsplannen een « soort » plan en programma vormen dat in zijn geheel het gebruik van kleine zones op lokaal niveau bepaalt of kleine wijzigingen aanbrengt in plannen en programma's, en dat geen aanzienlijke gevolgen kan hebben voor het leefmilieu.

3. Besluit

Het Hof oordeelt dat artikel D.II.66, § 4, van het WWRO strijdig is met het beginsel van gelijkheid en niet-discriminatie, in samenhang gelezen met de richtlijn 2001/42/EG, in zoverre het de opheffing van rechtswege van de daarin beoogde plannen vrijstelt van een milieubeoordeling in de zin van die richtlijn.

Het Grondwettelijk Hof is het rechtscollege dat waakt over de inachtneming van de Grondwet door de verschillende wetgevers in België. Het Hof kan wetten, decreten en ordonnanties vernietigen, ongrondwettig verklaren en schorsen wegens schending van een fundamenteel grondrecht of een bevoegdheidverdelende regel.

Dit persbericht, opgesteld door de cel « media » van het Hof, bindt het Grondwettelijk Hof niet. De [tekst van het arrest](#) is te vinden op de webstek van het Grondwettelijk Hof.

Contactpersonen voor de pers : [Sarah Lambrecht](#) | 02/500.12.83 | [Frank Meersschaut](#) | 0475/325.218 | [Tim Souverijns](#) | 02/500.12.21

Volg het Hof via Twitter [@ConstCourtBE](#)